

[Morten Lange.]

tror alle universitetsfolk og alle museumsfolk rundt omkring i verden er enige om. Men selv en sådan enighed har sine undtagelser, og jeg er lige så lidt i tvivl om, at de islandske håndskrifter formodentlig er et af de bedste eksempler på en sådan undtagelse. Island er, som det har været nævnt flere gange i dag, næsten støvsuget for sine egne fortidsminder. Selv Njåls gård er der ikke levnet så meget som en stump af. Det eneste, de har, er de skrevne minder, og dem har vi altså det store flertal af. Der er ingen tvivl om, at den bosondring, som kan ske ved opløsning af ethvert ægteskab, hvad enten opløsningen er fredelig eller mindre fredelig, ikke vil være fuldbragt her, før vi har fået orden på spørgsmålet om håndskrifternes rette placering, og den er — for det overvejende flertal af dem — i Reykjavik, hvor der er interesse for dem i en fuldstændig ufattelig grad, og hvor der er usædvanlig kompetente videnskabsmænd til at tage sig af dem — ligesom der også er det her; hvad angår den brede folkelige entusiasme, kan vi imidlertid ikke stå os, ikke engang på enkelte dage, hvor vi laver demonstrationstog.

Jeg kunne have ønsket, at denne sag var blevet taget op i en bredere sammenhæng som en slags nordisk gaveclearing, for der ligger arkivalier rundt omkring, som måske burde ligge et andet sted, omend intet krav af samme størrelse som det islandske på os foreligger.

For Nordisk Råd havde det været en smuk sag at få rettet et par af de skønhedspletter med hensyn til nationale monumenter, som måske burde stå andetsteds.

Jeg skal ikke komme dybere ind på denne sag, men blot konstatere, at der synes i det høje ting at være en næsten total enighed om, at disse håndskrifter bør udleveres, og det bør formodentlig være den mest klare konsekvens af denne debat, at der ikke kan være nogen tvivl om, hvorledes sagen skal ende. Det er et rimeligt ønske, det er en rimelig gave at give, og så langt er alt godt, men der er vel nok en hel del at sige om den form, hvorunder sagen er blevet rejst. Det forekommer mig, at den er blevet rejst i nogen grad på samme måde, som når en enevoldskonge forhandler med en eller anden venligsindet potentat om, hvil-

ken medgift hans datter skal have, uden at spørge de implicerede hovbønder, eller hvem det ellers måtte være, som til sin tid skal aflevere bemeldte gave.

Universitetets autonomi er et overordentlig subtilt spørgsmål. Det er fuldstændig klart, at den holder ikke for en juridisk afgørelse, men det er lige så klart, at på trods af at den ikke holder for en juridisk afgørelse, kan den være en real værdi. Der er ingen tvivl om, at det er kongen, der ansætter universitetets lærere af forskellige grader og efter regeringens indstilling, men der er heller ingen tvivl om, at det er universitetets indstilling, som lægges til grund så godt som uden nogen tanke på, at den skulle kunne fraviges. Jeg er derfor af den overbevisning, og jeg er helt sikker på, at det enstemmige folketing, der med mange forskellige argumenter har talt i dag, vil kunne gøre det klart for Københavns universitet, at det er overmåde ønskeligt, at vi også i dette tilfælde kommer til at handle på basis af en indstilling fra Københavns universitet om, hvorledes der skal forholdes videre i denne sag — for min skyld meget gerne efter de samme rammer som i det foreliggende lovforslag, men jeg vil anse det for aldeles væsentligt, at det kommer til at gå på den måde, og i alle tilfælde vil jeg gerne have den højtærede undervisningsminister til klart at give udtryk for sin opfattelse af universitetets autonomi i al almindelighed og af, at dette ikke skal være begyndelsen til et langsomt snigløb på samme.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker for den saglige drøftelse, som her har fundet sted. Da sagen er af så stor betydning, havde jeg også ventet, at den ville forme sig, som tilfældet har været. Ikke alle har været enige, det kunne man ikke forvente, men et overvejende tal af dem, der har haft ordet, har dog givet udtryk for principiel enighed om, at vi nu skal søge at få spørgsmålet om håndskrifterne løst på en måde, som både Danmark og Island er tjent med.

De synspunkter, der blev fremsat af de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen, hr. Thestrup og hr. Ole Bjørn Kraft om det principielle i sagen, deler jeg ganske. Det ville være mig meget imod, hvis formelle